

CARMEN CURLERS FLYTTER IND PÅ KALUNDBORG MUSEUM

Det er det muliges kunst, når industrieventyret om Kalundborg-virksomheden skal fortælles inden for Lindegårdens fredede mure.

Danmarks Radio, DR, retter med sin dramaserie om Carmen Curlers, der får premiere til efteråret, søgelyset mod industrieventyret i 1960'ernes Kalundborg.

Også Museum Vestsjælland, som Kalundborg Museum er en del af, sætter Carmen Curlers i centrum med en udstilling, der kommer til at fylde to tredjedele af museumsbygningerne. Den slår dørene op til efterårsferien og varer nok i to måske tre år.

Projektleder for udstillingen er Karen Sivebæk Munk, overinspektør for nyere historie, og med i det store arbejde bag udstillingen er også Mads Findal Andreasen, museumsinspektør for nyere tid.

Kalundborg Museum har tidligere haft planer om en Carmen-udstilling, og nu bliver de realiseret. Allerede for halvandet år siden henvendte DR sig til museet og spurgte efter genstande og arkivalier med relation til Carmen Curlers. Dem er der mange af. Ikke færre end 22 kg arkivalier om Carmen befinder sig på museums-magasinet i Ugerløse, og researche fra DR fik lov til at kigge det hele igennem. Det drejer sig blandt andet om medarbejderblade, reklamer, avisartikler og fagforeningsprotokoller.

En del af materialet omfatter også interview med tidligere Carmen-medarbejdere, som Kalundborg Museum lavede for nogle år siden. De bliver suppleret med nye film-interview, som Sara Sander Laugesen fra Museum Vestsjælland laver med folk, der var ansat på virksomheden, og nogle af disse film- og lydklip vil blive vist på udstillingen.

Velkommen til Carmen Curlers-udstillingen på Kalundborg Museum, siger Karen Sivebæk Munk, overinspektør for nyere tid på Museum Vestsjælland og projektleder for udstillingen.

Museet oplever stor interesse blandt lokale borgere for at bidrage med billeder og beretninger, og selvom det efterhånden er over 30 år siden, Carmen Curlers lukkede, er det tydeligt, at virksomheden stadig fylder meget i folks bevidsthed, oplever Karen Munk.

Fra mangel til forbrug

Udstillingen har flere lag, og Karen Munk betragter virksomhedens historie som en gave. Dels fortæller den helt konkret om industrivirksomhedens fantastiske udvikling på Vestsjælland, dels fortæller den om noget mere overordnet, nemlig at man dengang, i begyndelsen af 1960'erne, gik fra efterkrigstidens mangelsamfund til forbrugssamfund.

I 1960'erne kom kvinderne for alvor på arbejdsmarkedet, præcis som det skete, da Carmen Curlers

støvsugede hele Vestsjælland for kvindelig arbejdskraft. Kvinder, der hidtil havde arbejdet derhjemme, kom ud og tjente deres egne penge, og de bidrog med deres løn til forbrugsgoder som tv eller de meget eftertragtede vægtil-væg gulvtæpper. Der blev råd til charterrejser sydpå, og måske til carporten til den bil, der også blev anskaffet.

Et husmandssted

På udstillingen træder gæsterne ind i en stue i et husmandssted fra midten af 1960'erne. Konen er lige blevet hentet af en af de Carmen-busser, der transportererede kvinderne til Carmen, og museet arbejder på at få fat i en Carmen-bus, der kan holde parkeret i museumsgården.

I stuen står der måske et nyt tv-apparat, og på en hylde nogle souvenirer fra turen til Gran Canaria. Det kan også være, der ligger en indkøbsseddel, for når kvinderne forlader hjemmet, må hun uddelegere nogle af de huslige pligter såsom indkøb til mand og børn. Næste rum, museets riddersal, bliver indrettet som direktionskontor, hvor historien om opfindelsen af curlerne og markedsføringen, fortælles med Arne Bybjerg og Willy Bechmann som hovedpersoner. Der bliver et rum helliget fagforeninger og arbejdsforhold, og der bliver et kig ind i produktionshallen måske i et telt. Det vil være relevant, for det gik så stærkt med produktionen, at fabrikken bogstavelig talt blev bygget hen over hovedet på de ansatte, der arbejdede i et telt, mens byggeriet stod på. Der bliver også et rum, hvor det handler om kvindearbejdspladser og kvinder på arbejdsmarkedet.

Til New York

I et af lokalene indrettes et reklamestudie fra New York med henblik på den amerikanske virksomhed Clairols køb af Carmen Curlers. Her er eksempler på nogle af de produkter, amerikanerne producerede for eksempel fodbad, krøllejern og kosmetik.

Et par modeller skal have ordnet hår før et fotoshoot.

Karen Munk fortæller, at der er planer om en event, hvor man kan komme og få sat hår, selvfølgelig med Carmen Curlers, som museet har mange sæt af.

Et andet tilbud er, at gæster med Carmen Curlers i håret kan komme gratis ind til åbningen af udstillingen. Museum Vestsjælland arbejder fortsat sammen med DR, og

der er planer om, at museet kan låne kostumer fra serien til udstillingen på museet.

Et dramatisk twist

Til opbygning af udstillingen har Museum Vestsjælland engageret film- og teaterscenograf Rikke Juellund. Hun er kendt for store operaproduktioner blandt andet på Det kongelige Teater og Dramaten i Stockholm. Hun har også været scenograf på danske film, deriblandt Far til Fire-filmene.

Sceonografens opgave bliver at give udstillingen et dramatisk twist, som Karen Munk siger. Hun erkender, at "vi historikere er nørd. Vi vil gerne fortælle den ægte historie, men nogle gange kan det blive lidt kedeligt". Det skal Rikke Juellund sørge for, det ikke bliver. I øvrigt er hun vant til at arbejde på teatre, hvor der heller ikke er mange penge at rutte med, så hun kender nogle smutveje, der kan give en smart effekt.

På udstillingen bliver der noget både at se og lytte til, og selve opbygningen af udstillingen er et kapitel for sig.

Det muliges kunst, kalder Karen Munk det, for det er sin sag at flytte en industrivirksomhed fra 1960'erne ind i Lindegårdens fredede bygninger. Der må ikke slås et eneste søm i væggene, så flere steder bliver der bygget falske vægge op som rum inde i rummene. Man vil ikke kunne genkende lokalene, hvis man er vant til at færdes på Kalundborg Museum, siger Karen Munk.

Den ægte historie

Hun opridses forskellene mellem DR's serie, der er en fiktionsserie baseret på virkelige hændelser, med museumsudstillingen, hvor gæsterne kan opleve den ægte historie. Fiktionen kan skabe nysgerighed efter at opleve, hvordan det virkelig var:

- Vi har ikke den ultimative sandhed, men vi kommer tæt på ved at snakke med mennesker, der kendte Carmen Curlers indefra, lover Karen Munk.

Karen og curlerne

Karen Munk har selv som barn brugt Carmen Curlers. Hun arvede et sæt fra sin farmor og brugte dem, når hun som 11-årig gerne ville have krøller i håret. Senere kom de på loftet hjemme hos hendes forældre. Så gik de tabt, og det ærgrer hende i dag, at hun ikke sørgede for at bevare et sæt af de berømte Carmen Curlers.

CARMEN CURLERS

I efteråret 2022 sætter Kalundborg Biblioteker fokus på livshistorier og lokale fortællinger via temaet "Lokal historie".

For som H. C. Andersen skrev: *"I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme, der har jeg rod, derfra min verden går"*

Og det samme gør sig gældende for vores lokale tilhørsforhold, fællesskaber og beretninger. Til følgende arrangementer kan du opleve "Lokal historie" på nært hold:

Forfatternetværk

Kom til intromøde med Forfatternetværket, et lokalt fællesskab for forfatter og forfatterspirer, mandag den 26. september kl. 16.30-17.30 på Kalundborg Bibliotek

Foredrag:

Carmen Curlers

Søren E. Jensen fortæller om det vanvittige erhvervseventyr, som Carmen Curlers udgjorde, onsdag den 28. september kl. 19.00-21.00 i Kalundborg Hallerne.

Foredrag:

Allan Erik Mortensen

Litteratursalonen får besøg af den lokale forfatter Allan Erik Mortensen torsdag den 13. oktober kl. 19.00-20.15 på Ubby Bibliotek

Foredrag:

Vibeke Marx

om når Kalundborg sniger sig ind i litteraturen, tirsdag den 17. januar kl. 19.00-21.00 i Kalundborg Hallerne.